

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP
A
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE

A MAGYAR GAZDÁK SZÁMÁRA.

108.

FELELŐS SZERKESZTŐ

BUDAY BARNA

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRA.

1900.

1625

BUDAPEST, 1900.

„PÁTRIA” IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

ced.

TARTALOMJEGYZÉK.

Vezércikkek.		Oldal	Oldal	Oldal	
Ujév küszöbén	2	A párizsi világkiállítás megnyitása	260	Ofen-Pesth	467
A politikai helyzet	2	A szocialisták kongresszusa	261	Egy szabadságát szerető nép és a mi Szent-Istvánunk	467
Pártoljuk a hazai ipart	3	Magyarok Rómában	275	Szövetkezeti ügyvezetők kiképzése	468
Iparvédelem és a kormány	3	A honi ipar pártolása	276	A hétről	482
Politikai óramutató	18	Munkások biztosítása	290	A kilencszázados évforduló	482
A király döntött	18	Békülő függetlenségi pártok	292	A szerb király házassága	483
Politikai ujesztendő	18	Magyar zarándokok a pápa előtt	292	Egy szövetkezet szózata	484
A választók névjegyzékének összeállítás	20	Munkácsy Mihály	292 306	A gabona értékesítése	498
A honvédelmi tárca költségvetése	21	Zsebbevágó politika	306	A kilencszázados ünnep	498
Fogyasztási adók visszatérítése	21	Osztrák zavarok	307	Darányi és a gazdák	499
Védd a magyart	34	Magyar föld csak magyar honpolgáré legyen	308	A bolygó zsidók	500
A katonatisztek fizetésemelése	34	Az új zóna	308	Az olasz király meggyilkoltatása	501
A politikai helyzet	35	Királyunk látogatása Berlinben	308	Az új váci püspök beigtatása	514
Harcz a szentesi mandátumért	35	Munkások biztosítása	309	Adóreform	514
A tanoncnevelés szervezése	36	Az alázatosság politikája	323	A monzai királygyilkosság	515
Csehek és magyarok	50	A király előtt	322	A szerb király házassága	515
A király szava	50	Tavaszi fagyok	323	Olvasóinkhoz	530
A hadsereg bírálata	51	A kvóta tárgyalás	324	Bucsuzó	530
A mezőgazdasági munkaközvetítés	52	Munkaközvetítő intézet	324	Beköszöntő	530
Az állam gazdálkodása	68	Élelmi szerek hamisítása	324	Szent István	531
Harcz az alkohol ellen	69	Kiállítás az iparsarnokban	324	A király hetvenedik születésnapja	531
A hét története	82	A párizsi világkiállítás	325	Katholikus tanítók nagygyűlése	533
Katholikusok autonómiaja	84	Pusztító jégverések	327	Ki akar postás lenni?	533
A választók szaporodása	84	125 millió	338	Az anarkisták fészke	534
A katonatisztek fizetésemelése	84	Katonai politika	338	Dánországi mezőg. szövetkezetek	534
A hét története	98	Budavár bevételének évfordulója	339	Szervezkedjünk!	546
A szentesi képviselő választás	100	A kivándorlók	339	Szent István ünnepe	547
A M. Á. V. alkalmazottjai	101	A szatmári testvérnyilkosság	340	Hid egy kis földi paradicsomhoz	547
A namesztói gyilkosság	101	A pálinka, mint a tudóvész előidézője	341	Egy veszedelmes papirosról	548
Egyesült erővel	104	Katonai politika	354	Közigazgatási tanfolyamok	549
Király és nemzet	111	A király látogatásai	354	Egy kisiparos feljajdulása	549
Darányit támadják	114	Városok gyűlése	355	Emlékezés Mohácsra	562
Katholikus autonómia	116	A Cserebogár Jóska gyilkosai	355	A király a néphez	562
A ruthén nép fölsegítése	117	A madarak védelme	356	Pályaválasztás	563
Fölmentett gyilkosok	130	Bosnyákok küldöttsége Budapesten	357	Gabonaértékesítő szövetkezetek	564
Egy év munkája	130	Szentéavató-i ünnep Rómában	357	Politikai feladatok	565
Egy ember, aki hallgat	132	Nincs munka	370	A tiszamelléki nép bajai	564
Ne bántsd a zsidót	132	Az összeférhetlenségi bizottság munkája	370	Visszatérünk a földhöz	578
Politikai celszövények	132	Ausztria	371	A népszámlálás	578
Bűnök bünje	133	Gazdakörök	371	Új választások	578
A király elutazik	146	Építő iparosok nagygyűlése	372	A világ termése	579
Szövetkezetek kongresszusa	146	Kereszt csonkítások	372	Harcz a munkanélküliség ellen	580 611 628
Söpörgetés a vármegyeházán	147	Halálós baleset a budapesti villamosvasuton	375	A pestis Angliában	580
Magyar kiállítás Párizsban	150	A magyar iparért	386	A szövetkezetek és a tanítószeg	580
Zabháboru	162	Mi lesz a kiegyezéssel?	386	A generális urak vizsgálja	594
Görögkatholikusok római zarándoklata	162	Munkások biztosítása	387	Erzsébet királynő emléke	594
A kivándorlás ellen	163	Kossuth Ferencz utja	387	Hogyan gazdálkodik az állam?	595
A Bánffy pártkasszája	165	Czimersértés ügye a képviselőházban	388	Az E. M. K. E. közgyűlése	595
Stefánia trónörökösne férjhez megy	165	Büntetőtörvényeink módosítása	402	Szent Gellért	596
A hétről	178	Darányi miniszter Kárczagon	403	Kossuth Lajos születésnapja	596
A zab háboru vége	178	Sztrájkveszedelem Budapesten	404	Van-e munka Budapesten?	597
Politikai párbajok	180	Milliomosok	405	A jövő választásokról	610
Magyar görögkatholikusok Rómában	180	Kenyerháboru	418	A tüzhely törvényes védelme	610
A szövetkezetek fejlődése	181	Politikai helyzet	418	Hiteliszövetkezeti eredmények	611
Darányi miniszter politikája	194	A trónörökös házassága	419	Husháboru	612
A haldokló oroszán	210	Bérbarczok Budapesten	419	Kibékülés	626
Új választások	213	A betűnyomatás 500 éves jubileuma	420	Apponyi a jövő feladatairól	626
Felekezeti izgatások	226	Szövetkezeti ügyvezetők kiképzése	420	A perzsa sab Budapesten	627
Szegény ember törvénye	226	Az asszony becsületeért	421	A közegészségügy államosítása	627
Bizalmi törvény a Széll-kormány	228	Szerelem és politika	434	A gabona uzsora ellen	628
Emelik a közös költségeket	228	Az abszolútizmus Ausztriában	434	Orvosok dija	628
A választási fuvardíjak	228	A trónörökös házassága	345	Hazafias tervek	642
A hirdetési bélyeg eltörlése	228	A gépgyári munkások sztrájkja	437	A kereskedelmi visszaélések szabályozása	642
Husvét ünnepén	242	Fölmentett gyilkosok	436	Kossuth szobor Nagy-Körösön	643
Választási fuvardíjak	242	A kormányozható léghajó	437	Egyszerűbb közigazgatást kérünk	643
Az új választások	243	Kevés a munka	437	Kishivatalnokok létküzdeme	544
A kizsákdák és a kortespolitika	243	A kenyér áldozatai	450	Hogyan járjanak el a gazdák, ha a megrendelt áru nem felel meg a kikötésnek	645
Tanítók tanácskozása	243	Mit mond a törvény?	450	Szabadulunk a sallangoktól	645
A tojásértékesítő szövetkezetekről	244	A szent korona	451	A szászok magyarsága	645
Párizsi világkiállítás	258	Német viszketege	451	A németnyelvű fővárosi elemi iskolákban	645
Kereskedelmi kamara a fogyasztási szövetkezetek ellen	258	Szövetkezetek és a népnevelés	452		
Gullner Gyula államtitkársága	259	Meghíusult támadás	466		
		A gazdák Darányi miniszterhez	466		

	Oldal
Szomorú szüret	658
Agráriusok diadala	659
Füspökök a kivándorlás ellen	660
Az iszákosság	660
Nemzeti érdekek	674
A trónörökös házassága	674
Gazdatiszti törvények	675
A székesfőváros a magyar iparért	675
Negyedszázados gazdasági tanintézet	676
A vigécz törvény	677
Örley Kálmán beszámolója	677
Jegyzők gyűlése	678
Hidassy Kornél püspök halála	678
A hétről	690
Lukács miniszter a szövetkezetekről	699
Törvény a dohányosokról	691
A község megragult	691
Blaha Lujza ünneplése	692
Szövetkezeti gyűlés Miskolcson	692
Az orosz nép élete	692
Vigasztalódás	706
Darányi miniszter, mint a szövetkezetek védője	706
Szobrot Vörösmartynak	707
Kivándorlás Amerikába	708
Az iskola és a bot	708
Bot az iskolában	722
Apponyi a felekezeti békéről	722
Közoktatásügyünk a parlamentben	723
A polgári törvénykönyv	724
Betiltották a hólabdát	725
Bolt és pálinka	725
Egy szövetkezet sikerei	738
Ferencz Ferdinánd trónörököséről	738
Kérvények az országgyűlés előtt	739
A nők tisztelete	739
Elaggottak védelme	740
Olesó világító anyag	741
A trónörökös muzsikása	741
Bűnhődés	754
Erzsébet napja	755
A király itthon	755
Vörösmarty születésének századik fordulója	756
Gyermek munkások	756
A miniszterelnök a szövetkezetekről	757
Az ötkilós czukorcsoomag	757
Zsebbevágó ügyek	770
Az oltár nyelve	770
Amint a szív szeretete diktál	771
Szegény gyermekekért	772
Alföldi gazdák bajai	772
Az ígéretek hazája	772
Nagytejtű ország	786
A magyar szent korona	786
Koronaőr választás	787
Vörösmarty emlékezete	789
Székely iparostanonczok	789
Fogyasztási szövetkezetek utmutatója	790
Blaháné a királynál	791
Honahagyottak	802
Az aradi beszámoló	802
Közjegyzők tanácskozása	803
Karácsony	818
Munkások és cselédek segélypénztára	818
A „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet	280
Elbeszélések, ismeretterjesztő cikkek.	
A sánta báróné lelke. Irta: Székely Baka.	8
Szegény Bardoczné. Regény. Irta: Péterffy Tamás 11, 28, 43, 60, 76, 92, 108, 123, 140, 155, 186, 201, 216, 250, 264, 282, 297, 315, 332, 346, 365, 380, 386, 412, 428, 444, 459, 475, 491, 508, 523, 541, 556, 587,	26
Hirt vittek a tanyára.	42
Bacsó András. Tury Zoltán-tól	58
A csudadoktor	58
A dörgető. Irta: Székely Baka.	74
A burok	90
Stefánia főhercegnő és leánya	105

	Oldal
A burok elnöke	107
Kedves fiam, a kamasz. Irta: Benedek Elek	139
Apagyilkos. Irta: Hegedüs András.	153
Janó. Mózes János-tól	170
Honvédsírok. Irta: Hegedüs András	186
A tonkingi piratok katonái. Irta: Mihályi Béla	232
Husvétii rigmusok. Irta: Székely Baka	248
Egy őszinte „szuczilista”. Irta: Bársony István	280
A gorilla	295
A „góbé”. Irta: Szittyá	313
Erzsike főhercegnő	330
Kenderesi Magda. Szentmiklósi J.	345
A pünkösdi rózsák, kihajlott az utra. Irta: Hegedüs A.	364
Mikor a „mi fiaink” bucsuznak. Bodnár Gáspár-tól	380
Lám megmondtam. . . Csernay Ödön-től	394
A czimborá. Bársony István-tól	419
Kerekes Imre. Szentmiklósi József-től	426
Rudolf trónörökös medvevadászata Berregben	456
Gortsakoff büne. Irta: gr. Stadniezky László.	474
Petőfi Sándor sirja. Irta: Péterffy T.	490
Khinai furcsaságok	506
Tökölly Imre bukása. P. T.	539
Látogatás az illavai fegyházban	534
Az üldözöttek. Irta: Fülöp Sándor Lajos	667
Az életmentő Bundás	668
Az uzsorás halála	684
A Népszínház 25 éve	685
A csik-csatószegei juhok. Irta: Péterffy Tamás	716
Beöthy Aldzsi adomáiból	733
Bali Mihályról	779
A kompban	811
Karácsonyi történet. Irta: Székely Baka	826

Versek.

Boldog újévet! Irta: Szittyá	8
A „Szittyá dalok”-ból. Székely Baká-tól	122
Szabadság, egyenlőség, testvériség. Irta: Székely Baka	185
Husvét	249
A magyar nép kesergője. Pósa Lajos-tól	263
A vén kántor. Péterfitől	266
Kórházban. Szentmiklósi József-től	333
Pünkösdi. Irta: Székely Baka	358
Ha az asszony. . . Székely Baká-tól	426
A Fejér Lidi lakodalma. Irta: Szittyá	442
Népdalok. Irta: Szittyá	456
Rákóczy imája. Petrus Jenő-től	604
Halottak napján. Irta: Székely Baka	699
Karácsony. Szabolcska Mihály-tól	817

Gazdasági közlemények.

Mivel javíthatjuk buzánk és rozsumk minőségét?	6
A csikók felneveléséről	7
Hogyan kell a zöld trágyázást helyesen végrehajtani?	23
Hogyan lehet egy rossz talajt a gyümölcsfaültetésre alkalmassá tenni?	24
Egy kiváló erdélyi tehén	39
A borjunevelésről	39
Mennyi Thomas-salakt adjunk rétejknek?	56
A zabosbüköny minőségére befolyást gyakorló tényezők	56
A gyümölcsfák nyelési ideje (+)	72
A tehének igazása	72
A nyírás befolyása a fejős juhok tejének mennyiségére és minőségére	88
Hol vásároljunk löheremagot	104
A vértetű elleni védekezés	104
A baromfitenyésztés legfőbb tudnivalói	119
A lovak butacsirái	120
Szuperfoszfát-e vagy Thomassalak?	120

	Oldal
Tavaszi legeltetés	136
Lovak csökönység	138
A baltaczim	152
A gyümölcsfák ápolása körüli teendők	167
A luczernás	152
Babona és balhit az állatvilágban 168,183,196	183
A zabos büköny	183
Nyujt-e különös előnyt a gazdáknak az impregnált takarmányrépamag	199
A géphienák garázdálkodásai	215
A vörös löhere	215
Mimó műtrágyákat használhatunk tavaszszal	231
A lovak bőrféreg betegsége	232
Hogyan lehet gazdaságunk jövedelmezőségét emelni	246
A csalamádé termelése	247
A takarmányrépatermelés szabályai 262, 279	262
Szépvaszág, vagy fekete hályog a lovatnál	278
Angol fajta malaczkok	278
A szőlőmolynak a szőlő virágzása előtt való irtása	294
Kipusztult herevetések pótlására alkalmas zöldtakarmány	311
Juhoknál előforduló metelykor	312
Karoljuk föl a méhészetet	327
A vetések gyomosodása	328
Állattartás	343
A gyümölcsfák ápolása	343, 375
A fagykárt szenvedett szőlőtőkék és fák kezelése	360
Kölestermelés	362
Kisgazdák iskolája	362
A zöld takarmány	376
Övintézkedések a száj- és körmőfájás ellen	376
A kuhlandi marhárol	392
A tornai kazal készítése	392, 408
Kapalásról	407
Igavonó tehenek	424
Az aratásról	424
A J.-N.-K.-Szolnok m. g. e. közös esikőlegelője	440
A gabona hordása és asztagolása	440
Umraht és tsa uj gőzeséplője	455
Egy szép fogat	471
Tarlónövényekről. Lukács Ivántól	472
A tenyésztésre megtartott csibék kiválogatása és osztályozása	487
A lovak nyelvöltögetéséről	488
A tarlószántásról. Lukács Ivántól	504
A békavár és annak gyógyítása	504
A trágyatelep okszerű kezelése nyáron	519
A hizlalásról	634
Tojások télire eltevése	519
A gazdasági táblásszekér	538
Az őszi szántásról	538
A kender aratása	539
Jó tanácsok gazdáknak. Ágh Endrétől	552
Az őszi vetéséről	552
Egy nagy baromfi-hizlalda	553
Gazdasági teendők	568
Egy jó gabonarosta	570
A burgonya kiszedése. —gh.	584
A gyümölcsök szedése	584
Hegyi ekék	586
Teendők a méhesben	602
A kétszeresről	602
A rétek őszi ápolása	602
Egy jó hegyi vetőgép	602
Vetőmag-eladás	603
Az őszi takarmányozásról	615
A szüretelésről	615
A burgonya elrakása télre	616
Őszi borsó vetése korai takarmánynak	616
Teendők a gazdaságban. Ágh E.	632
Őszi vetés utáni teendők	650
Az istállórendről	650
Almabor készítése	650
A magtárban kárttevő állatok elleni védekezés	651
A bor készítéséről	664

	Oldal
A takarmánynövények őszi ápolása	666
A kopasznyaku tyúk	666
Az őszi faültetéstől	667
A trágya kezelése a trágyatelepen	683
Gyümöleseltartási szabályok	683
A takarmányrépa szedése és eltartása	683
A borjú felnevelése gh.	698
A mezei egerek irtása	698
Gyümölesfáink megvédése a fagykárak ellen	699
A lovak nedves abrakolása	714
A baromfiak téli gondozása	714
A kukoricza eltartása	714
A fejésről	715
Tehénistálló építés és berendezés	730
Az őszi vetések téli gondozásáról	730
Vemher kanczákkal való bánásmód	731
A növendék marha gondozása H.	746
A keveréktrágya	746
Zöldségfélék telettetezése szabadban	747
Jégek építése	747
Az őszi vetések védelme a fagyok ellen	762
A répa mint lótakarmány	762
A kappanózásról	763
Romlott takarmányok javítása	776
Baromfiól és udvar berendezése és tisztántartása. Hreblay E.	777
A rigolozásról	778
Jó tanácsok gazdáknak gh.	796
A patkányirtásról	796
Mikor malacoztassunk	797
A műtrágyák alkalmazása	809
A borok fejtéséről	809
Az állatok mozgatása télen	823
Pusztai képek	824

Arcképek szöveggel.

Györök Leó	17
K. Lippich Elek	33
Sporzon Pál	49
Vajdady Ernő	65
gr. Bethlen Miklós legidősb.	81
Schwarz Gyula	97
Benedek Elek	113
Szentgyörgyi István	129
dr. Hammersberg Jenő koronaügyész	145
XIII. Leópápa	161
id. Luczenbacher Pál	177
Stefania főhercegnő	193
Szász királyné	209
Atzél Béla báró	225
Ozman basa	240
Dóczy Lajos báró	258
Gulner Gyula	273
Csáky Károly gr. Váczi püspök	288
Munkácsy Mihály	305
Vilmos német trónörökös	321
Kont József	337
Kun Bertalan ref. püspök	353

Gyertyánffy István	369
Hollán Ernő	385
Mándy Lajos	401
dr. Nagy Ferencz keresk.-ügyi államtitkár	417
Halász Ferencz	433
br. Ketteler német nagy követ	449
dr. Szenkirályi Ákos	465
Bauer Rezső a párizsi olimpiai versenye győztese	481
Umberto olasz király	497
Az új szerb királyi pár	513
Szlávy József	529
Az új olasz királyi pár	545
Steiner Fülöp	561
Papp Dániel	577
Zichy Jenő gróf	593
Köhlö Miklós	609
Muzaffer-ed-Din perzsa sah	625
Császka György kalocsai érsek	641
Csáky Albin gróf	657
Erkél Sándor	673
Id. Pálffy János gróf	689
Báró Kemény Kálmán	705
Beöthy Algernon	721
Katona József	737
Vörös Sándor	753
Vörösmarty Mihály	769
Gróf Széchenyi Béla	786
Lóczy Lajos	801

Képek és képmagyarázatok.

Boldog újévet kívánunk! 1 A vadászó halála 9. Téli vígalom a csárdában 11. Küzdelem a kenyéért 25. New-York óriási épületei 27. Mártir a keresztényüldözés korából 41. Hagyjátok a kisdedeket hozzáj jönni! 43. A burk vezére 57. A gyulai kastély 59. Madárpiacz Londonban 73. Bem apó táborkara 91. A „hosszu Tamás” 106. A kimberley-i gyémántbányák 107. A munkács-beszki vasút 109. Farsang a gyermekszobában 121. Veszedelemes vállalat 123. A leskelődő 137. Árva gyermekek a kertészetet tanulják 154. Árva gyermekek az asztalos műhelyben és az ételosztásnál 155. A turisták 169. Galambócz váromjai 171. A buvár harcza a czápákkal 187. Erzsébet főhercegnő 201. Dal és szerelem 203. Vig kocsikázás 217. A póruljárt kutyafark 219. Nagyheti áldás 237. Husvét 249. A furfangos Káro kutya 261. A vadászó 265. A Habsburgok temetkezési helye 267. Angolfajta malacok 278. Tavaszi mulatozás 281. Párizsi képek 283. A városligetben 297. Párizsi képek 298—299. Dráma a felhőkben 313. A huszár szabadságon 315. Galyhordás 317. Fészekrablók Jáva szigetén 329.

Az állatkertben 345. A nyitrai gazdasági téli tanfolyam 360—361. Encyglés 377. Hazafelé 379. Kulandi bika 392. Emlékezés 393. Khinai alakok 409. A zugligeti villamos vasuti szerencsétlenség 410. Roberts lord 411. Trágyát hordó tehénigfogatok 424. A tordai országgyűlés 425. Khinai fal a mongol határon 327. A Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei gazdasági egyesület csikólegelője 440. Boulevard de St.-Martin 440. Umráth és Társa gőzeséplőkészlete 455. Az Eifel-torony Párizsban 457. Ósbudavára 460. Oroszlánvadászat 459. Gróf Wenkheim Ferencz kettős fogata 471. A pekingi császári paloták 472. A Csungljámen kapuja 423. A boxerek báiványistene 475. Hálóban 489. A ozirkveniczai László gyermekotthon és nagyszálló, ozirkvenicza látkepe 490—491. Budapesti szövetkezeti tanfolyam hallgatói 505. Nápolyi lazaroni 507. II. Viktor Emáuel lovas szobra 509. Arab kereskedők 521. Szerelmi dráma 523. Baromfiak osztályozása, ludtömés 537. Gazdasági táblás szekér 538. Tökölí Imre bukása 540. Kopasztó terem, s baromfi esomogoló terem 553. Pörös atyafiak 555. Az oroszlan és a furfangos asztalos 557. Zács Klára kivégeztetése 569. Egy jó gabona rosta 570. Az eskütéri új dunahíd 585. Hegyiekék 586. A 48-as kiállításból 601. Egy jó hegyivetőgép 603. Az utolsó tehén 605. Szabadságotl huszarak 617. A pusztá 619. A görbeláb haszna 620. Kihallgatás a pápánál 633. A mi katonánk 637. A monakói játéklarang 660. Szent-Gellért 664. Az öreg és a halál. 665. Kopasznyaku tyukok 666. Kassai gazdasági tanintézet épületei 676. A népszínház tagjai Kazsi Mariska, Küry Klára 630. Bojár Teruska, Baán Mariska 681. Az örök ima. Kelj fel édes mama 696. Az atya sirjánál. Ott fenn találkozunk 697. Boxer büntetés 698. Gulyás főzés az Alföldön 801. Klapka György siremléke 712. Szeresd Istent, hazádat és atyádat 713. Az ur és májom 715. Szerető anyák 728. Osz a városligetben 729. No most mindjárt beleesél 731. Szolgáld ki magad 741. Dahlia kiállítás 746—747. Kiüldözött muszka zsidók 761. Mátyás király szülőháza 763. Baromfiól és udvar berendezés 777. Körforgó vasut 778. Kellemetlen vendég 779. Kalvintéri szökőkut 780. Már elutaztak 793. Adventi ajtatosság 795. A Dreuer palota 809. Szép lovak 810. A pekingi kacsa 811. Ha a káplár szerelmes 812. Bika gulya 823. Kannyáj 824. Szent-család 825. Petőfi a csárdában. A falu hőse 827.

A s
 Dar
 A h
 Új
 Fele
 Sze
 Biza
 Emé
 A v
 A h
 Hus
 Vála
 Az t
 A ki
 Taní
 A to
 Páriz
 Kere
 szé
 Gullr

Egés
Féle
Nagy
E

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felolvas szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

ESZTERHÁY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

M. MUZEUM KÖNYV-
TÁR

Nevédeknapló

1900. évi. 633. sz.

46

Uj év küszöbén.

Ha visszatekintünk az 1899-ik év eseményeire, mindenekelőtt arra az örvendetes változásra kell rámutatnunk, a mely a politikai életben ment végbe. Mult évben a Tisza által alapított politikai rendszer kiszenvedett. Bánffy-t tartották a politikai eszközökkel való visszaélés legveszedelmesebb mesterének. Bánffy elbukott s vele együtt az egész rendszer. Az új — Széll — kormány is a 67-es alapon áll ugyan, de egészen más eszközökkel dolgozik, mint elődje. A szólás-szabadságot tiszteletben tartja és senkit meggyőződéséért nem üldöz. Az iránta tanusított bizalmat mutatta az, hogy a volt nemzeti párt is belépett a kormánypartba. A rendszerváltozást pedig bizonyítja az, hogy az új kormány munkáját azzal kezdte, hogy elejét veendő az elharapózott visszaéléseknek, a választási törvényeket átguratta. A kiegyezési alkudozásoknál is sarkára állott Ausztriával szemben és több előnyt sikerült kieszközölni javunkra, csak a kvótameelés ellen nem tudott tenni. De joggal ez sem róható fel a Széll büneül, hisz tudjuk, előtte már alaposan elrontották az alkut.

A kormányzati szellem változásának másik tanujele az, hogy a kisemberek bajaival jobban kezdenek törődni, mint ezelőtt. A munkások jogviszonyát törvényileg szabályozták; segítették a szegény embereket jó tanácssal, munkáhozjuttatással; száz számra alakítottak hitel és fogyasztási szövetkezeteket, szóval belátták, hogy ha a fa beteg, gyökereiben kell a hibát keresni. Ez a gyökérszet a mi földmivelő népségünk. Jó reményekkel eltelve látjuk azokat a törekvéseket, amelyek az eddig elhanyagolt köznép sorsának javítását célozzák. Ez a méltó válasz a szocializmusra és nem csendőrszurony.

Biztató mozgalom indult meg az iparpártolás érdekében is. Az országos iparegyesület kiadta a jelszót, hogy ne vegyünk idegen cikket! Tartsa be ezt minden magyar ember, ez az egyedüli mód arra, hogy szomorú hanyatlásnak indult kisiparunk újra fellendüljön.

Ezek a főbb eredményei a mult esztendőnek. Eredménynek még nem sok, de reménynek elég. Elég biztatásnak az, hogy becsületes, tisztességes politikát kezdenek, mert ahol ez érvényesül, ott nem lehetnek elnyomott, elhagyatott osztályok, ott az erőszak nem győzhet, ott az igazságot el nem nyomhatják. Már pedig minden bajunk az volt eddig, hogy a törvény és a tisztesség csak papiroson volt meg. A melyik kormány ezt az életben is megtestesíti, azt ellenes politikai meggyőződés dacára is tisztelnünk kell. De viszont ezt elvárjuk, eltekintve minden politikai hitvallástól.

„Jogát és kenyerét minden polgár találja

meg ebben az országban.“ Ez a főtörvény, ez a főfeladat, a melynek sikeréért küzdenünk kell s hogy boldog legyen az ujesztendő: jogot és kenyeret keressünk, követeljünk és adjunk a magyar népnek!

A politikai helyzet.

Ausztriában a Clary miniszterium beadta derekát, még mielőtt az év véget ért volna. Ezt előre látni lehetett. Clary éppen úgy nem tudta lefegyverezni az obstrukciót, mint elődjei. A kiegyezési javaslatokat nem tudta keresztülhajtani az osztrák törvényhozásban. Miután pedig szavát adta, hogy a kiegyezést Ausztriában csakis alkotmányos uton kísérli meg életbe léptetni: ez nem sikerülvén neki, buknia kellett. Helyébe *Wittek* Károly lovagot bizta meg ő Felsége új kormány alakításával. Az új kormányt nem köti semmire sem a szava, így hát a kiegyezési megállapodásokat életbe léptetheti Ausztriában császári rendelettel is, a 14. §. alapján. Csak a kvótában dönt külön a király egy esztendőre. A többi kiegyezési megállapodást egyszerűen rá kényszerítik az osztrákokra. Az új kormánynak nincs is más feladata, minthogy ezt megtegye.

Nálunk tehát január elsejétől fogva a kiegyezés törvénybe van iktatva. Az osztráknak nem kellett a kiegyezési törvény, ők rendeletekkel kényszerítik betartani azt, a minek betartására mi törvényileg köteleztünk magunkat. Azt állítják, hogy ebben megvan a viszonzosság, mert Ausztria akár törvény-nél, akár rendeletnél fogva tartja be a megegyezést, a mi érdekeink így is, úgy is biztosítva vannak. Hát az érdekeink ugyan biztosítva vannak, de a 67-es kiegyezési törvényeken mégis csak sérelem esett. Mert ezek a törvények határozottan elrendelik, hogy a kiegyezésnek alkotmányos uton kell létrejönnie. Világos, hogy ez nem történt meg, a vámközösség pedig mégsem szünt meg köztünk. Itt tehát hiba történt. E hiba onnan származik, hogy a kiegyezést tüzzel-vassal ránták akarták erőszakolni és fokozódni fog a hibaa jövőben mindaddig, míg ennek az áldatlan gazdasági közösségnek végét nem vetik.

Országgyűlés.

A képviselőház működése egy időre megint megszakadt. Széll Kálmán ugyanis a kvótajavaslatot levette a napirendről. Azért kellett visszavonni ezt a javaslatot, mert Ausztriában nem lehet keresztül hajtani. Már pedig a kvótamegállapodásból csakugy lehet törvény, ha azt úgy a magyar, mint az osztrák parlament elfogadja. Miután tehát Ausztriában a kvótajavaslatból ugysem lehetett törvény ez év végéig, mi sem bajlódunk tovább vele. Most már a király fogja eldönteni milyen legyen a kvóta. Ez a döntés egy évre érvényes. Jövő esztendőben újra kezdjük az alkut. Széll Kálmán miniszterelnök követ-

kezökben indokolta meg azt, miért tartja szükségesnek a javaslat visszavonását. A mint a t. képviselőházban már több ízben volt szerencsém nyilatkozni, a kvótajavaslat törvényerőre csak akkor emelkedhetik, ha az osztrák birodalmi tanácsban az ennek megfelelő törvény hasonlóan megalkottatik, még pedig az év vége előtt. Miután a tegnapi napon az utolsó kísérlet is meghiúsult arra nézve, hogy az osztrák birodalmi tanácsban a kvóta-javaslat tárgyalassék és még ez év folyamán törvényerőre emelkedjék és a birodalmi tanácsnak képviselőháza tegnap tartotta ez évben utolsó ülését, ki van zárva a lehetősége annak, hogy ottan e javaslat ez évben csak tárgyalás alá is vétessék. Énnélfogva most már nem lenne többé célja és értelme, hogy mi magunkban folytassuk ennek az egyezmény természetével bíró javaslatnak tárgyalását, a mikor a másik egyezkedő fél nem tárgyalja.

Miután céltalan tárgyalásokat én ebben a Házban nem kívánok, melyeket eddig folytatnunk kellett és helyes volt mindaddig, a míg a lehetetlenségnek ez a ténye oda át be nem következett. Ezért kérem a törvényjavaslat tárgyalását megszüntetni.

A képviselőház erre elhatározta, hogy a kvótajavaslatot leveszi a napirendről.

Január hó 18-ig a Ház nem tart ülést, azután az ujonezmegajánlásról szóló törvényjavaslattal foglalkozni.

Pártoljuk a hazai ipart!

Az országos iparegyesület nem régiben mozgalmat indított meg a honi ipar védelmezése érdekében. A mozgalomhoz közéletünk legjelesebbjei csatlakoztak, akik most szóval és tollal hirdetik, hogy minden magyar ember csak honi gyártmányt vegyen; ez az egyedüli módja a magyar ipar felvirágoztatásának. Alább közöljük egy jeles közgazdásznak az iparosokhoz intézett tanácsait.

Hazai készítményeink kelendőségének két nagy és hatalmas ellenségét kell a közönség hazafisága által leküzdeni: az egyik a megszokottság s a velejáró közöny, a másik a külföld és első sorban az osztrák verseny élelmessége.

Megszokottság s a belőle keletkezett közöny okozza, hogy közönség épügy, mint kereskedő, onnan veszi áruát, ahol évek, vagy évtizedek óta szerezte. Ha tudja is, hogy hasonló czikkek készülnek Magyarországon, megmarad addigi beszerzési forrásainál, melyekkel mindeddig meg volt elégedve, melyekhez hozzászokott, melyeknek szokásait, kívánságait, esetleg hiányait már ismeri s így a beszerzések eszközlésénél egész biztonsággal tud eljárni. Ezt a megszokottságot megtörni, ezt a ragaszkodást a régihez megerősíteni, az újabb kísérletezésre ösztönözni: erre szükséges a hazafiasság érzésének felköltése. Ez feladat. Ha másképp nem lehet, pellengére kell állítani azokat, akik csak a megszokottság kényelmes

állapotáról nem akarnak a magyar iparhoz fordulni, s nem akarják a magyar készítményeket venni.

A külföld s főképp az osztrák verseny élelmessége a másik, és talán még erősebb gát a magyar készítmények biztos térfoglalása ellen. Az élelmes verseny ellen a hazafiasság felhívása magában véve nem elegendő. Mit ér a hazafias akarat: magyar készítményeket vásárolni, ha a közönség nagy része azt sem tudja, hol keresse az illető magyar készítményt, holott lépten-nyomon, uton és utfélen a külföldi és osztrák készítmény szép kirakatokban, gyönyörű reklámfüzetekben és mozgó ügynökök mustra-gyűjteményeiben bármikor rendelkezésre áll?

Nagyobb élelmesség a magyar iparos részéről; nem elbizakodás a régi magyar közmondásban, hogy jó bornak nem kell czégér; nem összetett kezekkel nézni, mint terjed az ország legtávolabb zugában is az osztrák és más külföldi készítmény: nem ezek az eszközök, melyekkel a vasut, telegraf és telefon korszakában boldogulni lehet.

A reklám, a saját czikkeinek megismertetése és hirdetése, a saját készítményekkel mindenütt, a hol lehetséges, megjelenni, a külföldi élelmességgel szemben nagyobb fürgeség és mozgékonyosság; ezt követeli korszakunk iparosainktól.

A cél, melyet ez a tevékenység el akar érni, nagy és szép; mint minden nagy feladat, kitartó munkát követel; erre a munkára a hazai ipar, a hazai jólét és a hazai közgazdaság érdekében vállalkozunk, mikor ismételten kiadjuk a jelszót: „Pártoljuk a hazai készítményeket.“

Iparvédelem és a kormány.

Az az örvendetes mozgalom, a mely a hazai ipar védelme érdekében megindult, a képviselőházba is behatolt Ugron Gábornak egy felszólalásával, a ki meginterpellálta a kereskedelmi minisztert a külföldi tisztességtelen verseny tárgyában. Számtalan panaszt hall az iparosok köréből, hogy legkitünőbb munkájuk daczára a magyar ipar nem tud magának tisztetletet szerezni, mert a kormány nem részesíti azt kellő védelemben az osztrák gyárak tisztességtelen versenyével szemben, a kik „honi gyártmány“ jelzéssel bocsátván nálunk forgalomba selejtes czikkeiket, ez ámitással rontják a magyar ipar termékeinek hírét és hitelét. Más nemzet meg tudja védeni iparát ily szédelgésekkel szemben, ez a védelem nekünk is kötelességünk. A következő interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

„Van-e tudomása a miniszter urnak azon visszaélésről, hogy a külföldi és idegen selejtes árucikkek „honi gyártmány“ felirással bocsátatnak forgalomba, ezáltal a magyar ipart rossz hirbe hozzák, a közönséget elidegenítik, iparosainkat elkedvetlenítik, a magyar iparcikket vásárolni akaró hazafias közönséget félrevezetik és megcsalják?”

Ha van tudomása ezen visszaélésről, szándékozik-e törvényjavaslatot előterjeszteni, mely kötelezi a gyárost, iparost, illetőleg a kereskedőt arra, hogy az árun, a göngyön, a számlán megneveze áruja származásának államát?

Szándékozik e törvényjavaslatban szigorú büntetéssel sújtani a hamis származási állományt feltüntető gyárost, iparost és kereskedőt?"

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter tüstént következőkben válaszolt az interpellációra:

Kijelenthetem, hogy ezzel a kérdéssel, azt lehet mondani, mindennap foglalkozom. Miután azonban fel akarom az egész kérdést ölelni, t. i. általában a tisztességtelen verseny egészét, a mely kérdés, amint méltóztatnak tudni, több, nagyon messze elágazó kérdéssel függ össze, én részről csak türelmet és időt kérek arra, hogy az egész kérdést felölelhessem. Különbösen a dolgról van tudomásom és ennek következtében az orvoslásról is gondoskodni fogok.

Ugron örömmel hallotta a miniszter válaszát, mert azt a bajok gyökeres és teljes orvoslásának ígéretétől tekinti. Vele együtt az egész Ház egyhangú helyesléssel vette tudomásul a választ.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Mióta az angolok főserégét Buller tábornok vezetése alatt megverték a Tugela folyó mellett, azóta kevés újabb hír érkezett a dél-afrikai harcstérről. A burok mindenfelé győztek és az angol csapatok kényszerítve vannak a visszavonulásra. A visszavonulás általános, hanem vannak hadtestek, melyeket a burok teljesen körüzártak és lehetetlené tették a menekülésüket.

A karácsonyi ünnepek óta semmi nagyobb esemény nem történt a háboru körül. Roberts (olvasd Robertsz) az új fővezér és Trench (olvasd Trenchs) tábornok elindultak Afrikába, hanem odaérkezésüket és az újabb két dandár segélyt bizonyosan nem várják be tétlenül a burok.

Amerikaiak a buroknak. Az amerikai egyesült államok lakói nagy rokonszenvet tanúsítanak a szabadságukért harcoló burok iránt. Most ugyanis elhatározták öt millió dollár gyűjtését közadakozás útján, hogy a burokat segítsék vele és a gyűjtés oly rohamosan halad, hogy nemsokára utra tehetik az öt milliót.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“ jelen számával a hatodik évfolyamot kezdjük meg. Az elmúlt évfolyamok minden száma hű tüköre azon törekvésünknek, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek. Büszkeségünket képezi, hogy ebbeli törekvéseinket siker koronázta, mert dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a magyar hírlapirodalomban egyetlen egy lap sincs, a mely a „Független Ujság“-gal a versenyt fölvehetné és lapunk az ország minden részében el van terjedve, jeléül annak, hogy a „Független Ujság“ által követett irányzat

olvasó-közönségünknek izlését és igényeit teljes mértékben ki tudta vivni.

Azok a törekvések, a melyek működésünket eddig is irányították, a jövőben is vezérszínünket fogják képezni. Valamint a múltban, azonképen a jövőben sem fogunk megszűnni első sorban a **vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények** létesítését sürgetni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a **jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni**; mulattató cikkeinkkel **szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani**; képeinkkel a **hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni** és a **hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni**; végül levelesszekerényünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak **új előfizetőket is szerezni**.

Az előfizetési ár, az új pénzszámítás szerint

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőknek megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „**FÜGGETLEN UJSÁG**“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

● MI UJSÁG? ●

A szombati vasúti szerencsétlenség alkalmával Bia-Torbágnál a posta kocsis megsérülvén, az akkor szállított „Független Ujság“ példányaiból többet teljesen elrongyolva czimszalag nélkül kaptunk vissza. Kérjük azon előfizetőinket, a kik a karácsonyi számot nem kapták meg, egy levelezőlapon értesítsenek, hogy a meddig a készlet tart, pótlólag megküldhessük.

A kiadóhivatal.

Uj esztendő. A régi esztendő Szilveszter éjjel lezárult s új esztendő, új század küszöbén lépünk által, hogy erővel, kedvvel fogjunk a munkához újra. Az új esztendő alkalmából fogadják a „Független Ujság“ olvasói a mi jókívánatainkat is.

A **Független Ujság** tartalomjegyzékét lapunk mai számához csatolva veszik előfizetőink. A tartalomjegyzék úgy van egybeállítva, hogy abból a „*Független Ujság*”-ban megjelent cikkeket könnyen felkeresheti az olvasó s ha a lap példányait az éven keresztül megőrizték, most egy szórakozható s tanuságos képeskönyvhöz jutottak. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy saját érdekükben ezután is őrizzék meg a „*Független Ujság*” minden egyes számát.

Lapunk mai számában kezdjük el új regényünk közlését:

«Szegény Bardocznét»

mely regényünk a szabadságharc eseményeiből meríti tárgyát és sok, a nagy közönség előtt ismeretlen borzalmas részleteket tár fel érdekes meseszövegben. Reméljük, hogy új regényünk olvasóink osztatlan tetszésével fog találkozni.

A király karácsonya. A király vasárnap reggel 7 óra 34 perczkor Wallseebe utazott és ott töltötte a karácsonyi ünnepeket.

A vármegyék a 48-as honvédekért. Dézsy Albert földbirtokos érdekes indítványt tett Kolozsvármegye minapi közgyűlésén. Indítványában arra kéri a törvényhatósági bizottságot, hogy évenként méltó karácsonyi ajándékot adjon a negyvennyolczas honvédeknek. Együttal azt kívánja, hogy indítványát pártolás végett küldjék meg a többi vármegyéknek, hogy ezek is megemlékezzenek karácsony ünnepén a szabadságharc katonáiról. Kolozsvármegye egyhangulag elfogadta a hazafias indítványt s gondoskodott arról, hogy már az idej karácsony ünnepén illő ajándékot kapjanak a vármegye területén élő negyvennyolczas honvédek. Reméljük, hogy e szép példát az ország összes vármegyéi követni fogják újévkor.

Nagy idők tanui. Szalay Sándor negyvennyolczas honvédtiszt, Czepléd város főjegyzője, a róm. kath. egyháztanács örökös tiszteletbeli elnöke, az állami polgári iskola gondnoksági tagja, a czeplédi takarékpénztár-egyesület felügyelő-bizottságának elnöke, december 20-ikán 71 éves korában meghalt Czepléden. Elhunytát kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. — Ungvárott tegnapelőtt halt meg Keményessy Ferencz negyvennyolczas honvéd, m. kir. adópénztáros. A boldogult hadnagyi ranggal küzdötte végig a szabadságharcot.

Biztosított fejedelmek. Az életbiztosítás terjedését mi sem jellemzi annyira, mint az, hogy manapság már fejedelmi személyek is biztosítják az életüket. Az olasz király 30.000.000, a walesi herczeg 15.000.000, az orosz czár 10.000.000, Henrik porosz herczeg pedig 4.500.000 frankra van biztosítva. Érdekes, hogy a londoni Rotschild 4.800.000 frankra, a multkor elhalt Vanderbilt pedig 5.000.000 frankra becsülte az életét.

Vasuti szerencsétlenségek. Borzalmas szerencsétlenség történt a mult szombatról vasárnapra virradó éjjel a budapesti-gráci vonalon Bia-Torbágy állomás közelében. A keleti pályaudvarból 10 óra 45 perczkor elindult gráci személyvonat neki rohant a 9 óra 55 perczkor elindult gráci személyvonatnak. A két személyvonat előtt az 50-ik számú gyorsított tehervonat járt, mely a jeges síneken nem haladhatott az előirt gyorsasággal. Ez volt az oka, hogy a második személyvonat rászaladt a gráci vonatra. Daczára, hogy a vonatvezető ellengőzt adott, nem bírta megakadályozni a szerencsétlenséget; hatalmas lökés, recsegés riasztotta fel az utasokat, aztán rémült segélykiáltások hangzottak fel a havás éjszakában; a gráci vonat három utolsó kocsija tönkre ment. Egede főkalauzt holtan szedték elő, másik két postatiszt, a kik a postakocsikban dolgoztak, súlyos zuzódásokat szenvedtek. A harmadik kocsiban mely III-ad osztályu volt, szabadságra menő honvédek voltak, s többen közülök zuzódásokat szenvedtek. A törökbálinti és a bia-torbágyi orvosok nyujtották a sebesülteknek az első orvosi segílyt, a kiket a fővárosi Rókuskórházba szállítottak. A karácsonyi vasuti szerencsétlenségek közül a legvéresebb az uzoni volt, a melyről a következőket tudatja az államvasutak igazgatósága: A brassó-háromszéki helyi vasut egy gépvonata december 24-én ráhajtott Uzon állomás közelében egy drezinára s elgázolta a rajta ülő munkásokat. Ezek közül három rögtön meghalt és kettő veszedelmesen megsebesült. — A biatorbágyi szerencsétlenség ügyében letartóztatott Stuka János lokomotivvezetőt szabadon bocsátották; azzal védekezik, hogy az erős kanyarodástól nem láthatta az előtte lévő vonatot s a mikor már észrevette, nem állíthatta meg a gépet, mert a pálya nagyon lejtős. A négy megsebesült honvéd közül három már elhagyta a kórházat.

A szultán megszökött sógora. Mahmud Damad basa szökésére vonatkozólag azt jelentik Konstantinápolyból, hogy a török kormány táviratilag utasította Munir bej párisi nagykövetet: értesítse a francia kormányt és Constans nagykövetet, hogy Mahmud pasa közönséges büntény vádjá alatt áll s ezért nem tarthat igényt Franciaországban a menedékjogra. E vád valóságát azonban konstantinápolyi jól értesült körökben kétségbe vonják és nem hiszik, hogy a francia kormány az előzékenységet annyira tulságba vinné, hogy minden további vizsgálat nélkül elrendelné Mahmud Damad basa kiadatását.

Szomoru karácsony. Siralmas szomoru karácsonya volt Szandeczky Ferencz budapesti ájjeli örnek, meg a feleségének. Országbiró-uteza 31. sz. a. levő lakásukról éjjeli misére mentek s otthon hagyták két kis gyermeküket, az asszonynak az első férjétől maradt Laszák Laczit, a ki négyéves és a kétéves Stefániát. A kicsikék boldog álmukat aludták, miközben a befűtött kályhából kippattanó szikrák a tüzhely mellett felhalmozott faanyagot lángra

lobbantották. A fa oly sűrű füsttel égett, hogy a házbéliek is észrevették s betörtek a lakásba, a mikor azonban a két gyerek megfuladt. A két kis holttestemet a bonczolóintézetbe vitték, szülőik ellen pedig megindították a vizsgálatot.

A jubiláris esztendő. Rómába rendkívül sok zarándok érkezett, a kik jelen akarnak lenni a jubiláris esztendő megnyitására. A pápa a küldöttségeket fogadja, a melyek ajándékokat hoztak. A vasárnap nagy ünnepséghez legalább kétszázezer idegent várnak. A kormány nagyszabású óvintézkedéseket tesz és a helyőrséget szaporítja.

Rablógyilkos eszmadia. Rékas pestmegyei községben kegyetlen rablógyilkosság történt. Özvegy Petykó József-nét gyilkolta meg Lékó István eszmadia és elrabolta 4 forint 50 krajczárnyi pénzét. A gyilkos előbb kézzel megfojtotta áldozatát, azután egy előre kifaragott hegyes fakarót vert a torkába. A rablógyilkost elfogták. Borzalmat tett beismeri.

A krajczár vége. A régi egy- és félkrajczáros rézpénzt az állami pénztárak december végéig fogadják el fizetés avagy beváltás végett. 1900. újév napjától kezdve a régi váltópénzt egyáltalán sehol sem lehet beváltani s így annak értéke ez év végével teljesen megszűnik. Egyes és különösen osztrák helyekről fölterjesztés ment az illető pénzügyminiszterhez az állampénztárak beváltási kötelezettségének legalább a jövő évi június 20-áig leendő meghosszabbítása érdekében, de a két kormány nem tér el az eredetileg megállapított módoktól.

Kossuth Lajos jurátusa. Hódmezővásárhelyen, a minap halt meg Kiss Gusztáv nyugalmazott főgimnáziumi tanár s 48-as honvédszázados. A boldogult a szabadságharcban tevékeny részt vett. Pestmegye 1847-ben követte, Kossuth Lajos mellé jurátusnak választotta meg s a harc kiütéséig a legmozgalmasabb időben mindig az ő oldalán volt. Kossuth nagyon kedvelte fiatal jurátusát, gyakran hajnalig dolgoztak együtt s a mikor az országgyűlés küldöttsége Bécsbe ment, Kiss Gusztávot is magával vitte. Kossuth Lajos jurátusa egyébiránt születésére nézve morva volt s csak később tanulta meg a magyar nyelvet, a mikor Jókai Mórral együtt a kecskeméti kollegiumban jogot hallgatott.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

kiadóhivatalában

megrendelhető a

Magyar Földmivelők Naptára.

Ara postai küldéssel együtt

35 krajczár.

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR.

Ara postai küldéssel 85 kr.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Mivel javíthatjuk buzánk és rozsuink minőségét?

Nemrégiben jelent meg a földmivvelésügyi miniszter kiadásában egy igen érdekes munka, mely a világ 1898. évi gabonatermése és fogyasztására vonatkozó adatokat tárgyalja. E füzetkéből tudjuk meg azt, hogy hazánkban a buza és rozs területe az előző évvel szemben csökkenést mutat ugyan, de ezen fő kenyértermények minősége nemcsak javult, hanem határozottan első helyen áll.

A minőség javulását nem a természetnek köszönhetjük, hanem annak, hogy gazdaközönségünk nagy része engedékenyebb lesz eddigi megrögzött hajlamaival szemben, s mindinkább követi azon jó tanácsokat, melyeket szakférfiaink adnak.

Bármennyire is ócsárolják egyesek a gazdasági egyesületek azon törekvését, hogy a gazdasági tudományokat a nép között is terjeszszék, mégis feltétlenül szükség van erre, mert a tapasztalat igazolja, hogy népünk fogékony az adott tanácsokra, s szívesen követi azokat, mert immár meggyőződött arról, hogy e tanácsok saját életbevágó érdekeiket mozdítják elő.

E sorok írója az elmúlt esztendőben több népi irányu gazdasági előadást tartott a földművelés, trágyázás, vetés stb. hasonló munkálatok helyes véghezviteléről, s felkérte a hallgató közönséget arra, hogy a mennyiben az előadottakat magukévá teszik, a termelési évad befejeztével mondják el véleményüket, tapasztalatukat a követett művelési rendszerek eredményéről.

A folyó előadási évadban csakugyan megfelelték gazdáink e kívánalomnak s nem győztek eléggé hálálkodni a felett, hogy oly jó tanácsokkal szolgáltunk. A többek között egy hevesmegyei községben, hol a földművelés és trágyázás kérdését fejtettem, több kisgazda kísérletet tett a szuperfoszfát és chilisalétrommal az iránt, hogy tényleg idéz-e elő többletet a termésben ezen két sokat ajánlott műtrágya.

A kik megpróbálták, mindannyian egybehangozóan dicsérőleg nyilatkoztak azok hatása felett: Szemtermésük holdanként 200—250 kilogrammally emelkedett s minőségileg is javult, a mennyiben ott, hol eddig csak 75 kilogrammos buzát s 70 kilogrammos rozst termeltek, az elmúlt esztendőben a buza hectoliter sulya 80 klg.-ra, sőt helyenként 81-re, a rozse pedig 72—73-ra emelkedett.

Ez a javulás határozottan a műtrágyázás eredménye; s ép ezért ajánlhatjuk gazdatársainknak a nevezett műtrágyák alkalmazását, annál is inkább, mert 1. régi szüz termőföldünk foszforsavtartalma

a folytonos gabonatermeléssel mindinkább megfogyott, már pedig foszforsav nélkül a termelés eredménye mindig bizonytalan; — s mert 2. a tudomány is beigazolta azt, hogy a szuperfoszfát foszforsava a gabonamag keményítő tartalmának emelkedését nagyban előmozdítja.

A csikók felneveléséről.

Mielőtt a csikó megszületik, gondoskodni kell egy boxról, a melyben az anyakanczát csikójával együtt elhelyezhetjük. Ezen boxnak lehetőleg tágasnak kell lennie, hogy az anyakanczának és a kis csikónak is szabad mozgása legyen. Gondoskodni kell továbbá arról, hogy a boxban semmiféle kiálló szeg, vagy más oly tárgy ne legyen, a melyekben a kis csikó esetleg magát megsebezhetné.

A leelés után első teendő a köldökzsinórt, ha az magától el nem szakadt volna, lecsavarni, de nem levágni, a mi kevésbé megfelelő eljárás. Ezen munkálatnál azonban az azt végző egyénnek a legnagyobb tisztaság ajánlandó figyelmébe. Ugy a kéz, valamint a használt eszközök is megmosandók és desinficziálás céljából jó a kezet carbolos vagy sublimatos oldatban megmosni. De még az esetben is, ha a köldökzsinór magától elszakadt, kívánatos, hogy az, a ki a köldökzsinórral manipulál, kezét 3%-os carbol oldatban, vagy 1%-os sublimat oldatban megmossa. Több mint kétharmada az elhullott csikóknak azért vész el, mert a köldökzsinór tiszta ságára nem lesz gond fordítva.

Azután a csikót le kell szárazra dörgölni, s a boxba jó vastagon a szalmát eltergetni, hogy egy csikónak, valamint anyjának puha és tiszta fekhelye legyen. Ha a kis csikó szopni akar, a kocsis vezesse a tőgyhöz, tegye azt szájába s tegye ezt mindaddig, míg a csikó már annyira megerősödött, hogy magától is tud szopni.

Az anyakanczának jó szénát, kevés, de jó minőségű zabot és lisztes ivóst kell adni. Babot vagy borsót a szoptatós kanczának adni nem szabad, mert a tapasztalás azt bizonyítja, hogy ezen takarmányfélések a tejet apasztják, gyomor bajokat idéznek elő, s az anyatej a csikónak is ártalmára válik.

Mindjárt az első napokban gondoskodjunk arról, hogy a csikó zuzott zabot kapjon. E végből oly helyre, a hol a kancza nem fér hozzá, kis zabolót szegeztetünk fel, s ebbe tesszük a zuzott zabot. Ha az anyakanczának kevés teje van, úgy az első napokban célszerű a csikót langyostehén tejjel, vagy zabfőzettel itatni. Ha azonban a zabra reá kapott, az itatás elhagyható.

Hogy az első évben kell a csikót legintenzívebben takarmányozni, az régóta ismert dolog. Gondoljunk meg csak azt, hogy a csikó az első évben átlagban 40 centimétert nő, míg a következő három évben összesen csak 26 centimétert. Tehát már

ezen adatokból is következik, hogy az első évbeni növekedéshez van legtöbb tápláló anyagra szüksége.

Ugy az anyakanczának, valamint a csikónak is mozgásra van szüksége, a miért is, a mint a csikó megerősödött, eleinte rövidebb, később hosszabb időre szabadba eresztendő anyjával együtt. Legjobb természetesen az, ha a csikó anyjával együtt leelőre lesz bocsájtva.

A csikó nevelésénél kevés gondot fordítanak a paták ápolására. A paták már zsenge korokban rossz alakot vehetnek fel s azután ily körülmények közt nem lehet csodálni, ha a helytelen pataalakulás folytán a lovak láb alakulása is helytelen s így a menésben hátráltatva vannak. A helytelen alakulás leggyakrabban abban nyilvánul, hogy a pata megnyulik; ezen segíteni kell a szarurészek egyszerű levágása által.

Az elválasztást 4—5 hónapos korban lassankint kell végezni. Szabályul állítható fel, hogy minnél többet használjuk az anyakanczát munkára, annál rövidebb ideig tartson a szoptatás, minthogy a szoptatás alatt a kancza nagyon elerőtlenedik.

Néhány borgazdasági szabály. Erjesztő pineze nélkül, melynek hőmérsékét akár erjesztő kályha, vagy bármely más melegítő berendezés segítségével kb. 20° R.-re lehet fölemelni, nem képzelhető észszerű borkezelés. Az olyan bor, melynek erjedését a hideg fennakasztotta, vagy mely sokáig állt a seprőn, körülményes iskolázást kíván, s a mennyiben még ezukrot is tartalmaz, igen hajlandó a különböző borbetegségekre. Ha azt akarjuk, hogy borunk gyorsan elkészüljön, meleg pinezében kis edényekben kell tartani; ha pedig kész borunkat hosszabb ideig akarjuk eltartani, úgy, hogy az a jó és fris maradjon, akkor nagy edényekben hideg pinezében helyezük azt el. Az olyan pinezében, melynek hőmérséke gyorsan változik, a bor nem jó nyugalomba s ennélfogva zavarosságának okozói nem ülepedhetnek le.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkárai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára
1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

MULATTATÓ.

Boldog új évet!

— 1900. —

Az öreg nagyságos urnál
Szomorú az új év napja,
Mert köszvény miatt kiabál,
S rá a borogatást rakja.
Élethajója maholnap
Eléri a... biztos révet.
Korán reggel bekopognak:
...Jó reggelt! Boldog új évet!...

Andris bá' csak szegény munkás.
Disznója: egy, gyermeke: sok!
De jó hírrel jön a kondás:
«Kilencz lett! Mind szép malaczk!»
A nagy örömdomásra
Még a szomszéd is betéved,
És köszöntgetnek egymásra:
...Adj Isten! Boldog új évet!

A földműves háza hangos,
Az ó esztendő haldoklik.
Szilveszter éjjele van most,
S a mint szokás, megünneplik.
Út az óra... tizenkettőt.
Az asztaltól mind felkélnek.
És megállnak az ósz előtt:
...Nagyapó!... Boldog új évet!

Hát a szerkesztő ur tolla?
Szüntelenül mozog, sercezeg,
A papír nála motola,
S munkálva telnek a percek.
Fonala eszmékből vagyon,
Mellette virraszt sok éjjel.
Ma új év van. Megzavarom:
...Jó reggelt! Boldog új évet!...

Minden háznál más alakban
Köszönt be az új esztendő.
Egy helyt vígan, máshol busan,
Amde bizonyosan eljő!
Megírom hát a receptjét:
Kívánok sok egészséget,
Ahoz egy marék szerencsét,
Bő áldást: = Boldog új évet!

Szittyá.

A sánta báróné lelke.

— Szilveszteréji történet. —

A Kárpát hegység aljában van egy kisfalu, Felhalomnak hívják. Lakói szegény munkás emberek. A falu felett egy dombon pompás kastély emelkedik, messze kiterjedő kertjével. Ez a kastély a felhalmi Felhalmy bárók családi fészke. Kevesen élnek a családból és azok sem laknak három év óta itt, mert akkor temették el Ottó bárónét, a nemeslelkű urnót s azóta élő Felhalmyt nem láttak a falusiak.

Ottó báróné volt a falu jótékony angyala és a mióta lehunyta drága szemeit, mintha az Isten is elfordult volna a felhalmi szegényektől. Csapás-csapásra jött. Még abban az évben két helyen gyult meg a falu. A rá következő esztendőben jégverés zuzta össze a szép reményeket ígérő áldást. Azután a szárazság következett és nyomorgatta a lakosokat. De a súlyos veszteségek és nagy csapások ideje alatt a nép megmaradt régi hitében, várta a sánta báróné lelkének visszatérését.

Ugy beszéltek a nyomorgó emberek, hogy megígérte a jóságos lelkét, hát az a nemes sziv sohasem vont meg senkitől semmit. Így várták a sánta báróné lelkét nap-nap után három év óta... hiába.

*

Dobos János egy őszebe vegyült haju szegény napszámos ember volt Felhalom községében. Szilveszter östvéjén kicsi viskójába gyűjtötte családját, mely feleségén kívül a Jóska fiából, annak feleségéből, meg a négy éves unokájából Juliskából állott. A kis unokájának a sánta báróné volt a keresztanyja, s mikor meglátja a rongyos gyereket... kiesik a köny szemeiből. Főlemeli térdeire, melyen folton-folt van rakva egymás fölé, aztán elgyűgyög vele.

— Nagyapónál sem járt a Jézuska? — kérdezi az élénk gyerek, — nálunk sem tudott eljönni, mert nagy a hó, bele rekedt valahová a szekere.

— Hát nincs új ruhád?

— Nincs bizony! — panaszolja sohajtva a kis-unoka.

— A eszímád is jukas...

— De édes apámnak is jukas, — jegyzi meg a gyerek.

Dobos János rátekint a fiára és újra törülgeti a szemeit. Aztán elkezdí azt a régi dolgot szomorúan:

— Haj, haj édes gyermekeim, meghalt a sánta báróné!...

— Sok csapás ért azóta édes apám! — sóhajt közbe a fia, — hiszen még csak megvolnánk, de az a fa...

— Bizony édes fiam nem így volt a sánta báróné idejében. Karácsony estvéjén a szegény tehetetlen emberek udvarára készen bevitték a nagy szekér fát, pedig akkor még az erdő is szabad volt

A VADORZÓ HALÁLA.

a nép előtt. Az ágakat egész esztendőn át hordotuk a hátunkon. Szedtük a törmeléket a mikor tetstett az erdön, csupán a faluból kivinni nem volt szabad! Haj, haj, a sánta báróné....

— Meghalt... — teszi utána esendesen a fia. Kidült az istápunk.

A kis Juliska oda simul a nagyapóhoz és gyerekes kíváncsisággal tudakolja a miket a keresztmamáról hallott:

— Hát a lelke nem jött vissza nagyapó? Nekem édesapám mondotta, hogy a méltóságos keresztmama lelke bizonyosan, de bizonyosan visszajön.

Dobos János meghuzogatta fehér bajuszának szálaít, mialatt a kis unokáját megvigasztalta, hogy bizonyosan visszajön.

— De mikor? — kérdezte a kis kíváncsi.

Az öreg esendesen, magában kezdett mormogni.

— Mikor...? mikor...? Azt talán én nem érem meg, de ti megéritek, mert bizonyosan visszajön a sánta báróné lelke, csak hosszú utra ment, nagyon hosszú utra... Szomorú három esztendő volt ez, most lépünk a negyedikbe... Oh, ha az az áldott szívű báróné így látná a falu népét, hát megrepedne a szive. Az utódjai?... Azok, — Uram bocsásd, — lelketlenül jöttek a világra... Nem is fog születni több olyan lélek, mint a sánta báróné... Nem igen láttuk. Olyan volt mint a jó Isten, nem mutatta a jöltevő személyét, csak a segítséget adta. A templomba lehetett szemlélni nappal, de a faluba nem jött le szürkület előtt... Csak besurrant a szegény emberekhez, hogy alig vették észre... Nem szerette a sok beszédet, a hangos szavakat és ha elment a viskóból, nem volt szabad kikisérni, de róla beszélni sem, csak suttogva... Minden nap imádkoztunk érte, hogy az a jószágos Isten tartsa meg sokáig... hanem egyszer nem volt foganatja a fohászkozásnak... Meghalt... Még azelőtt való napon azt mondta az öreg Gerendás Inezének, hogy ne rettegjenek, mert a lelkét visszaküldi, ha megtalál halni... Gerendás Ineze nem tudta bevárni. Nagyon gyöngé volt, egy héttel később elment a sánta báróné után... Mennyi nyomoruság, mennyi csapás szakadt a fejünkre azóta?... azt kimondani sem lehet... de segítő kéz nem nyult felénk. A sánta báróné lelke pedig késik. Hanem „a mi késik, nem mulik.“... Eljön... bizonyosan eljön....

— Rakj a tüzre Jóska fiam! — biztatja az öreg Dobosné a fiát.

— Hűvös éjszakánk van, — mondogatta tovább az öreg nagyapó. — Szilveszter megrázta a fehér szakálát. Azért csak meg nem fagyhatunk, hiszen holnap ujesztendő napja.

Jóska fölteszen két hasábot, s a tűz újra éled. Vidáman lobogó lángok csapnak föl a cserépkályha kormos oldalán és megvilágítják a szegény emberek arczeit.

Nagysokára megszólal ismét Dobos János:

— Ugy gondoltam Jóska fiam, hogy ne men-

jetek haza hálalni. Itt elpihenhettek velünk. Drága a fa. Sok előleget rótt föl már az ispán a fáért.

— Ha édes apáméknak terhekre nem lennénk.

— Én nagyapóval hállok! — szól közbe az álmos kis Juliska.

— Hallod? velem hál a kicsi mokus. Aztán az idő sem való kinn járni.

— Hogy fuj a szél!... — jegyzi meg a kis leányka, — úgy nyikorgatja a fedelet, mintha ketetlen szekér volna.

— Egészen a szekér nyikorgásához hasonlít, — szólt Józsi a gyerek megjegyzésére.

— Már ha szekerünk volna édes fiam! — mondja rá esendesen az öreg. Nem járt az udvaromon szekér... régen... nagyon régen... talán a sánta báróné halála óta!...

— Hátha a lelke érkezett vissza nagyapó. Mert én szekeret hallok járni. Nehéz lelke lehet, nagy lelke. Csikorok a szekér alatta, — beszél tovább a kicsike.

Dobos János megcsókolta az unokáját, aztán sóhajtva mondta rá:

— Soha jobbkor nem jöhetne! Még ennyi ember nem éhezett a faluakban, s nem fázott egyszerre, mint most....

Az öreg megtörli szeméit és nagyanyjához küldi a gyermeket.

— Menj Juliska nagyanyóhoz. Imádkoztatok a méltóságos keresztmamáért. Ma igen sokat emlegettük. Nem szabad azt a jó lelket hiába emlegetni. Imádkoztatok szépen!

Talán ő is imádkozott, az öreg Dobos János csak magában mondotta el. És még nagyon sokan fohászkoztak Felhalmon a sánta báróné lelkeért Szilveszter éjszakáján....

Másnap a hófuvás daczára gyorsan futott végig a hír a falun. Újév reggelére visszatért a sánta báróné lelke. Minden szegény napszámos udvarára egy szekér fa volt behányva. A báróné lelke azt is tudta, hol éheznek, mert az éhezőknek ételnemüek voltak egy zsákba kötve a farakás között. Hány száz ajak imádkozott újév reggelén a sánta báróné testének nyugodalmáért, esendes pihenéseért és lelkének visszaérkezését megünnepeleék. A nép nem kutatta tovább a dolgot. Szentül megvolt győződve a sánta báróné lelkének visszaérkezéséről.

A nép szive jól sejtett. Valójában a sánta báróné lelke érkezett vissza, de nem olyan alakban, miként ők képzelték.

Két nap előtt vette át a kastélyt, mint örökséget a báróné külföldön élő leánya Margit. A végrendeletben benne volt az utasítás a szegények gyámolítására és a nemes bárónő mindent a boldogult anya óhajta szerint cselekedett.

Hogy milyen nyomoruságos három év érte a felhalmiakat, azt elmondották Margit bárónőnek és azt is, hogy a szegény nép milyen ragaszkodással,

esodás hittel rajong a néhai sánta báróné emléke iránt. Szakadatlan imádkozással ostromolták az eget a lelkének visszatéréseért.

Margit bárónő legelőbb elküldötte embertelen tisztartóit, és azonnal hozzá látott a felhalmiak gyámolításához. A nép babonás félelemmel regél

felőle, s csak régi hitében marad, hogy a sánta báróné lelke tért meg. És a néphitnek igaza van, mert a Margit bárónő keblében édes anyjának, a sánta bárónénak nemes lelke van.

Székeley Baka.

TÉLI VIGALOM A CSÁRDÁBAN.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

I. fejezet.

A „fekete könyv” egy lapja.

— Bevezetés féle. —

Péterfi Tamás.

Egy öreg honfi, ki harminczhat véres ütközetben vett részt a magyar szabadságharc alatt, arra szánta hátralevő napjait, hogy az erdélyi részekben történt vérengzéseit, kegyetlenségeit a fellázadt nemzetiségeknek összegyűjti. Célja szent volt és keresztül vitte. Szakadatlan bolyongások között töltötte életét. Így sikerült, hogy élete alkonyán együtt látta mindazokat az adatokat, mikről álmodozott, a miket ohajtott.

Aztán elnevezte „fekete könyv”-nek.

A kortársaktól, élő szemtanuktól, a dulásokban személyesen résztvevőktől, minden oldalon sajátke-

zűleg igazolt leírás megfagyasztja a vért a magyar ember ereiben, megáll egy pillanatra szive dobbanása a fájdalom miatt, melyet e könyv olvasásakor érez. Fekete a neve, — gyászos minden lapja.

Kevés ember van, ki hallotta hírét a „fekete könyv”-nek. Még kevesebb azok száma, a kik olvasták. Szerencsés voltam . . .

A család, melynek birtokában őrizik e gyászos krónikát, megengedte, hogy elolvassam, mint vándorpoéta és vendég, hanem azokat lejegyezni nem volt szabad nekem sem. Tehát elolvastam az első oldalától — az utolsóig figyelmesen . . .

Ne kívánd, oh, kedves olvasóm, hogy elmondjam a sötét időknek e szomorú és borzalmas eseményeit! Eltudtam olvasni, de elmondásánál bizonyosan nyelvem némulna meg, szívem szorulna el, jobb, ha hallgatok. A „fekete könyv” nem egyszerre való olvasmány a magyar honfinak, hanem minden évben egy kis részt, egy oldalt kell elővenni. Így tanul ebből honszerelmet, ragaszkodást az édes haza földjéhez a végső leheletéig és megismeri saját nemzetét, a bátor és nyílt szívű magyart, ki a legaljasabb, alattomosabb, galád ellenfelével szemben is lovagias tudott maradni.

Csak egy kis lapot veszek tehát regényem történetéhez, a „fekete könyv” gyászos krónikájából. Azt a lapot, melyen föl van jegyezve Abrudbányának, a kis bányavárosnak megrohanása. Nem szó szerint, miként azt olvasám, — óh, ez borzalmas lenne! — hanem fölolvastva rakom bele a „Szegény Bardoczné” esetébe, hogy ne mondhatta rémes históriának senki, sőt ellenkezőleg kedves olvasmány legyen a gyerekektől az öszülő aggokig mindenkinek.

* * *

Abrudbánya egy kis bányaváros. Az erdélyi aranyhegység között terül el, mintha bevolna ékelve a gránit óriások közé. Körülte fellegeket horzsoló sziklák meredeznek, s úgy tetszik a szemlélőnek, mintha ez egy elszigetelt külön kis világ lenne, melyből nincs kijárás.

A városból kivezető kanyargós ut eltűnik az első sziklaesucs mögött, a lezuhanó patakot pedig elnyeli egy kiálló szirt. Sötétzöld fenyvesek borítják a bércek oldalait, másféle fa ritkábban fordul elő.

A mezőváros végében, lent a kanyargós ut szélén kis házikó áll. Ez az utolsó épület. Alig látszik ki a nagy fenyőfák közül, melyek sötét háttérrel képeznek mögötte és föl nyulanak a rengeteg fenyvesekig. Tovább az uton haladva fenyőbokrok takarják el az ut széleit, s pár lépésre onnan sziklák mögé tűnik az ut.

Naplemenetkor megmozdul az utszéli bokor. Szétnyillnak a fenyőgalyak. Vigyázva dugja elő fejét egy barna oláh legény. Széttétekint, majd kilép az utra és a város végén magányosan álló házikóhoz indul. Amint halad, leemeli fekete báránnyal kucsmáját, hogy lesimitsa a fenyőgalyak tuskéitől megtépett sötét, hosszú haját, mely göndör fürtökben omlik vállaira.

A kis házikón innen megáll, mintha hallgatózna. Közelebb lép. Odahajtja fejét az ablakoska alá. Benn csöndesség van. Majd odahúzódik a házikó előtt végig nyulló padra. Karját fölnyújtja az ablakhoz, és gyöngén koppant rá vagy kettőt.

Fiatal, barna kislány közeledik az ablakhoz. Fölnyitja egyik szárnyát csöndesen, s elkapja a

legény fekete kucsmáját a fejről. Az ifjunak gyönyörtől ragyognak szemei, a mint föltekint.

— Te vagy itt Rózsika? — kérdezi oláhul a pajzánkodót.

— Jere bé Gyorgye! — hívja a kis magyar lány, — gyere bé, mert nem adom oda a sapkátat máskép!... Bejössz?

— Rózsikám, drágám, most az egyszer bocsáss meg. Sietek nagyon. Küld ki az édes anyádat.

— Oh, milyen legény vagy te Gyorgye! Be sem jössz?... — hallatszott a kisleány panasza.

— Drágám ne haragudj. Már kezd alkonyodni és mennem kell. Küld ki Bardocz nénit.

— Nem!... nem! — kötekedett Rózsika.

— Ha csak egy kicsit szeretsz édes! — kérte szépen a legény. — Az idő telik. Jöhet valaki s nem akarom, hogy ma itt lássanak engemet.

— Azt kell hinnem, hogy szeretőd van Gyorgye. Ugy-e azért nem léphetsz be hozzánk?... faggatta a kis leány.

— Most nem tehetem. Kérlek szépen, küld ki az édes anyádat!...

Talán sötétig incselkedett volna azzal a barna arezu oláh legénnyel a kis Bardocz Rózsika, ha csak az édesanyja be nem lép az első szobába.

— Nem, nem, nem! — tagadta meg a kis durczás leány, de látta a legény, hogy csupa édeskedés volt ez az ellenszegülése Rózsikának.

(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

A vadászó halála. A vadászok ellen a nagy vadászterületeken rendszeresen védekezni kell, mert ezek ismervén az erdők legrejtettebb zezugát, a hol a vad járni szokott, ellövik a tulajdonos előtt a legjobb falatokat. A vadászó halálát rendszerint az erdész fegyvere okozza, a ki nyomába jár, nyomát keresi folyton a vadászóknak. Mai szép képünk egy ilyen vadászó halálát ábrázolja, a ki a hegyszakadékba csuszott zsákmányával együtt a sziklatetőről s nyomban kilehelte a lelkét.

Téli vigalom a csárdában. Így ünnepes időben hangos egyszer-másszor a csárda is. Az emberek bevetődnek egy-két pohár borra s először csak a téli időről foly szóbeszéd, majd előkerülnek tárar füstös ivadékaik, a kik most vályogvetés és egyéb foglalkozás hijján a „hangserrel” keresnek egy-két garast s ugyancsak huzzák a kopogózt. A csárda vendégei eleinte egykedvűen hallgatják a more erőlködését, később azonban belemelegednek ők is, mert a magyar ember mód fölött szereti a muzsikaszót, a mely mellett elnótázik, sőt el is járja a lassut, avagy frisset. Mai képünk ily csárdai vigalmat ábrázol.

Számrejtvény.

Szoboszlai Gyulától.

- 4, 7, 17, 20. Folyóvize Magyarhonnak.
 1, 5, 19, 12. Benne sok mindent árulnak.
 6, 34, 16, 29. Munkások dolgoznak benne.
 2, 23, 3, 37. A szabóknak ez czimere.
 10, 14, 29, 16, 33. Sok szép növénynek a neve.
 12, 11, 15, 18. Emlősállatok egyike.
 26, 32, 9, 13. A szobákban található.
 15, 30, 29, 8, 7. Madár, sok helyen látható.
 21, 22, 31, 12, 25. Viszi, hozza leveledet.
 1—34. Boldog újévet kíván e lap olvasóira Sz. Gy.
 A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
 Megfejtési határidő: január 9.

Lapunk 51. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Fürdik a holdvilág az ég tengerében.”

Helyesen fejtették meg: Bánkövy Erzsike, Schwalm Mariska, Szoboszlai Mariska, Csiszár Katicza, Hursán Mariska, Fuchs Tamásné, Langó Franciska, László Endre, Vörös Janka, Petrovich Malvinka, Abonyi kath. munkásegylet, ifj. Szathmáry Sándor, Vajda János, Tóth Miklós, Kiss Lajos, Kamondy Károly, ifj. Kőrösy Károly, Janesik Pál, ifj. Brunner András, Krisztinus Lajos, Mártélyi olvasóköri, ifj. Vattai István, Kovács Pál, Navreczky József, Bodó Mihály, B. Szabó János, Kiss Mihály, Hajdu János, Szabó Antal, Varga János, Simon János, Zsigre Tivadar, Kreiner Mátyás, Lám Béla, Gajda József, Bágyoni Imre, Mészáros Lőrincz, Banos József, ifj. Hübschen F. Bucher Albert, Lelik Katalin és Anna, Nikodem Vilma, Palánki József.

A sorshuzásnál Szoboszlai Mariska urnő (Restén) jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Lengyel Laura: „Balázs Klára” című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Fekete Mihály urnak. Külföld-rovatunk az akkori számból hely szűke miatt maradt ki, de rögtön utána pótoltuk. Legközelebb kimerítő ismertetést adunk az egész hadjárat felől. — **Sz. K.** urnak, *Magyarad.* Az „Apák büne” cz. regényünk első része véget ért, a mely egymagában is befejezett egész. Második része új címet visel. Ezt is megtalálja majd a „F. U.” hasábjain, csak egy kis türelmet kérünk. — **Kecskés Ferencz** urnak. A hadmentességi adót, a kinek foglalkozása van és rajta behajtható, fizetni kell annak, a ki katona nem volt; ha sokallja, folyamodjon elengedésért a pénzügyigazgatósághoz. A utadó alól nem lehet felmenteni. — **F.** urnak. A zeneakadémiába nagyobb előképzettséggel vesznek fel tanulókat. Ügyében igen bajos tanácsosal szolgálni; miért nem fordul kerületük országos képviselőjéhez? tán az tudná módját ejteni a fiu kiképeztetésének.

Kiadóhivatali értesítés. Kisgyörgy Áron ur előfizetése 1900. február 28-án jár le. — Winkler János, Botka Vincze Lajos, Kovács Mózes, urak előfizetése 1900. április hó 31-én jár le. — Kránitz József, Takáts István, Pásztor Ferencz, Eiler Mátyás, Sente Ferencz, Péterffy József, Gáll András, Cs. Nagy Bálint, Polgári Olvasóköri Jankovác, Krécsi A. Nándor, Róka László, Sztankó Antal, id. Pusztay József, Jankovits János, Császár Ferencz, Kóncz Gábor urak előfizetése 1900. május hó 1-én jár le. — Padár János ur előfizetése október hó 31-én jár le.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, december hó 29-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg iszavidéki 7.60 frttól 8.30 frtig, pestvidéki 7.55 frttól 8.25 frtig, fehérmegyei 7.60 frttól 8.30 frtig, bicskai 7.50 frttól 8.75 frtig, bánsági 7.00 frttól 8.25 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.05 frttól 6.30 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.70 forinttól 5.80 frtig, getni való 62—64 kg. 5.40 frttól 5.60 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 6.25 frttól 6.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.35 frttól 5.45 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.30	12.70	12.10	11.40	11.10	10.80	10.20	8.70	6.00

Buzakorpa, finom 4.30, durva 4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: mák 25—30 frt; bab fehér nagyszemű 6.00—7.50 frt, apró 6—7.00 frt, tarka 6—6.40 frt, lenese 7—9 frt, borsó héjas 4.00—5.00 forint, köles 5.30—5.80 frt, kendermag 11.50—12.00 frt, repce 11.50—12.85 frt. Lóhere 42—52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.10—3.00 frt, muhar 2.00—2.80 forint, zsupszalma 1.30—1.70 frt, a'omszalma 1.10—1.30 frt.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 14.00—20.00 frt, feljavított juh 00—00 frt, kiverő juh 96.00—11.20 frt, kecske 13—15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 50—51 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 49—50 frt. — Szalonna 56—62.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörér 350—380 frtig; középminőségűért 300—340 frtig; gyenge minőségűért 260—270 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként élősúlyban 31—34 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 27—30 frtig. Fejős tehén, magyarfajt 20—32 forintig, tarka 20—32 frtig mm.-ként. Élő borju 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 35—46 krt. Vágott borju 1 kgr. hussúlyért fizetnek 52—56 kr.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.20—1.30, csirke 0.60—0.70 kappan 1.70—2.00 frtig, pulyka 3.50—4.50 frtig.

Tojás. 1 láda 45.00—47.00 frtig, meszes 37—38 frtig, tea-tojás 100 drb 4.50—4.60.

Tejtermékek. Teavaj 1—1.25 frt, főzvaj 60-70 kr., túró 8—12 kr. kgr.-kint.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0.40—0.50, 1 mmázsa 2.50—3.00, Petrezselyem 100 kötés 7.00—8.00, 1 mmázsa 3.00—4.00, zeller 100 drb 0.80—1.20, karalábé 0.60—0.80, vöröshagyma 100 köt. 0.50—0.80, 1 mmázsa 4.30—4.50, foghagyma 100 köt. 0.00—0.00, 1 mmázsa 16.00—20.—, vörösrépa 100 drb 0.70—1.20, fehérrepa, fejeskáposzta 7.00—10.00, kelkáposzta 100 darab 1.50—3.00, vörös káposzta 7.00—10.00, fejessaláta 1.20—2.00, kötött saláa 1.40—1.20, burgonya, rózsa, 1 mmázsa 2.20—2.60, sárga 2.50—2.60.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
 részvénytársulat
 BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
 mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
 gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szaksavagó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
 és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeveskavagók Morzsolók

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körut 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszerűvé válik kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Bárá Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Béldy László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla es. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Armin ügyvéd, Tahy István es. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telexkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyi kölcsönt szavaztatott meg.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukeziókra

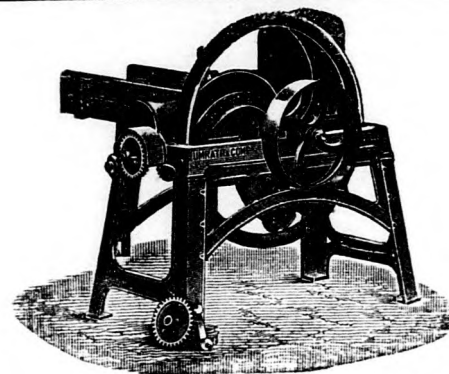
melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július
és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással
szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Szeeskaavágók szabad, önműködő
kiemelőkészülékkel.

Répaavágók, Darálók

!! Gőzfűllesztő készülékek !!

!! legújabb, legkényelmesebb berendezéssel. !!

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körut 60. sz.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig.

Ipar-mozgonyok 100 lóerőig.

== Hatodik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

politikai és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Magyar Gazdaszövetség“

népies közlönyét.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot,

a magyar nép igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

Politikai iránya a mezőgazdaság érdekeiért küzd, *gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a szív nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot a legelső magyar írók írják.

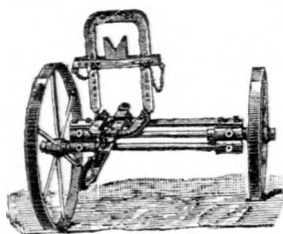
Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Buday Barnabás, Gerley Széver, Hegedüs András, Móra István, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Rexa Dezső, dr. Szilárd Ferencz, Szilassy Cézár.* Lapunk gazdasági részének munkatársai: *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közgazdasági író, *Czájlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserhádi Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Hajdu István*, urad. kasznár, *Hosszu Albert*, földmiv. isk. tanár, *Hreblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd*, *Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löcherer Andor*, közgazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Ágost*, urad. kasznár, *Rovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Száhlender Gyula*, urad. építészeti intéző, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, orsz. magy. gazd. egyes. titkár, *Stankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Vasadi Balogh Lajos*, lelkész, közg. író, *Wimmer Károly*, a „Borászati Lapok“ v. t. szerkesztője.

A „Független Ujság“ képeit a legelső magyar művészek készítik.

Levélzsekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „Független Ujság“ olcsóságával (egész évre 6 korona félévre 3 koron) a főleg a szerényebb viszonyúak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendőek.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kétfengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.
Budapest: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ezelőtt PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfát,

chillsalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon
és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz 98—99%

jegecsekben és örölvé, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRÚT 21.